

YTTRANDE

2016-11-23

Justitiedepartementet

103 33 Stockholm

Ds 2016:37

Departementspromemorian Åldersbedömning tidigare i asylprocessen

(Ds 2016:37)

Inledning

Rörelsen #vistårinteut Härryda består av professionella och frivilliga som möter ensamkommande unga i sina uppdrag. Vi vill härmed avge ett yttrande när det gäller departementspromemorian Åldersbedömning tidigare i asylprocessen (Ds 2016:37).

Sammanfattning

Förslaget rymmer en del positiva skrivningar, till exempel att åldersbedömning blir möjlig att överklaga separat och att barn, även om de saknar identitetshandlingar, kan ses som barn (7.1, s. 35).

Vi är däremot djupt oroliga över och kritiska över följande:

Migrationsverket kan ta beslut om ålder för personer som i registreringssamtalet uppger att de är ensamkommande unga men som enligt tjänstemän på Migrationsverket ses som *uppenbart* äldre än 18 år. Dessa personers ålder räknas inte som ändrad och beslutet kan därmed inte överklagas. Vi anser att det finns risk för godtyckliga bedömningar. Förfaringssättet ger ett stort mått av rättsosäkerhet genom att

- Det till stora delar bygger på föreställningar att det går att se på en person hur gammal den är alternativt att det finns genetiska särdrag som kännetecknar den sökandes härkomst i kombination med kulturellt betingade drag. Vår erfarenhet är att det kan råda mycket delade meningar om vad som är "uppenbart".
- De barn som uppfattas som uppenbart äldre än vad de egentligen är inte kommer att inkluderas i barnrättsperspektivet och därmed kommer att förnekas de rättigheter som alla andra barn har. De riskerar då att bli utnyttjade på olika sätt (se till exempel paragraf 32-36 och 38 i barnkonventionen), både i Sverige och vid eventuell utvisning. Detta är något som skrivningarna är till för att hindra men som istället motverkar sitt eget syfte.
- Barn som uppfattas som uppenbart äldre än 18 år inte kommer att kunna överklaga beslutet separat. Det innebär att ett allt för stort ansvar läggs på den enskilda tjänstemannen att fatta rätt beslut vid tillfället, ett beslut som kan innebära fara för barnets liv. Även för tjänstemännen är överklagande en extra säkerhet.
- Tidiga åldersbedömningar utan utredning kan ge utrymme för systematiska åldersuppskrivningar av minderåriga barn till vuxna vid registreringen - kanske för att spara tid och pengar. I praktiken skulle det kunna innebära att vissa barn ställs utanför det mottagande och asylbedömning som barn har rätt till.

Baserat på de skäl vi angivit ovan motsätter vi oss skarpt de här skrivningarna i lagändringarna eftersom vi menar att rättsosäkerheten ökar kraftigt för ensamkommande unga asylsökande som är barn men som enligt Migrationsverket uppenbart är äldre än 18 år.

#vistårinteut Härryda anser även att den ålder barnet uppger ska gälla då det har gjorts en utredning av ålder som inte har gett ett klart resultat. Av EU:s asylprocedurdirektiv framgår detta. Detta direktiv är Sverige skyldigt att följa. Erfarenheten hos många av oss är att Migrationsverket anser att ett ensamkommande barn kan bedömas som vuxen om den sökande inte kan bevisa sin ålder. Förklaringen som anges i besluten är att det är den sökande som har bevisbördan. Men många ensamkommande barn kommer från länder vars id-handlingar generellt inte anses bevisa något. Det är inte rimligt att i dessa fall tolka brist på bevis som att barnet ljugar. Därför bör åldern som barnet uppgivit gälla om en medicinsk åldersutredning har gjorts, särskilt om den ålder som barnet har uppgivit finns inom felmarginalerna. Allt enligt grundläggande principer om barnets bästa och "the benefit of the doubt". Detta är även vad som står i riktlinjerna från EU:s asylbyrå.

#vistårinteut Härryda menar slutligen att det är orimligt att en vägran att gå med på en medicinsk utredning kan leda till att barnet bedöms som vuxen. Villkoranden av detta slag stämmer inte heller med EU-direktiv eller riktlinjer från EU:s asylbyrå. Det bör istället stå att barnet ska upplysas om att vägran att gå med på en medicinsk utredning inte hindrar att en åldersbestämning görs utifrån övriga kriterier.

För rörelsen #vistårinteut:s räkning har vi som talespersoner sammanfattat de synpunkter som lyfts i dialog med sympatisörer och medlemmar.

Vänligen,

Sara Edvardson Ehrnborg